

Lilla Edets kommun
kommunen@lillaedet.se

2019-11-01
1 (19)
Dnr-SI 2019:5981

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Ryrsjöskolan i Lilla Edet kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Rysjöskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Rysjöskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor arbetar för att skapa sig en nulägesbild av hur elevers förutsättningar att tillägna sig undervisningen oberoende av könstillhörighet, samt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete för att kunna säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i den bedömning som görs i syfte att verka för att en likvärdig bedömning sker.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 24 april 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:5981) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det på skolenheten finns en tydlig organisation med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Detta trots att rektorn vid tiden för granskningen innehåft uppdraget under en månad. Genom den mötesstruktur och organisation som finns ges lärare och elevhälsan möjlighet att samverka till exempel genom att tid kontinuerligt avsätts till samplanering. Det saknas dock rutiner för hur nyanställda lärare ska tas emot på skolenheten. Uppföljning och analysen av resultaten av verksamheten följer kommunens årshjul men Skolinspektionen rekommenderar att analysen fördjupas så att den tydliggör vilka kvaliteter som finns till exempel genom att jämföra ämnen och årskurser, och nationella provresultat och betyg och omdömen. Resultat följs inte heller upp ur ett jämställdhetsperspektiv och det bedrivs inte heller ett systematiskt och strukturerat jämställdhetsarbete på skolenheten i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att det genomförs en kontinuerlig uppföljning av verksamheten utifrån kommunens årshjul. Fyra gånger per år följs verksamheten upp och sammanställs i ett pedagogiskt bokslut. Det systematiska kvalitetsarbete för Rysjöskolan som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen visar andel elever med godtagbara kunskaper i alla ämnen för alla årskurser, samt antal elever som saknar godtagbara kunskaper i ett eller två ämnen, och även en uppdelning av dessa parametrar utifrån kön. Det framgår dock inte att det sker någon uppföljning av betygsstatistik för årskurs 6 i olika ämnen eller över tid, och analys av det, eller analys av nationella ämnesprov och bedömningsstöd, eller skillnader i resultat mellan ämnen även i andra årskurser, eller skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg.

Rektorn, som är ny på enheten inför läsåret, har inte hunnit följa upp och analysera eventuella skillnader mellan ämnen eller årskurser. Rektorn konstaterar att måluppfyllelsen är hög och säger att hen gått igenom de elever som inte når kunskapskraven och att dessa är spridda över olika ämnen. Lärarna säger att de brukar diskutera vilka elever som inte når vissa mål efter de nationella proven genomförts. De funderar även på vad de behöver ändra i undervisningen utifrån resultaten. Lärarna har inte tittat på skillnader på resultat mellan ämnen eller mellan årskurser för att se om det skiljer sig åt.

I kvalitetsarbetet konstateras att framgångsfaktorn är engagerade pedagoger som synliggör syftet med lärandet, att pedagogerna har positiva höga förväntningar på eleverna och att eleverna är medvetna om vad som förväntas av dem. Under en del av läsåret saknades speciallärare vilket inverkar negativt på resultaten, enligt kvalitetsredovisningen. Rektorn har under sin tid på skolenheten bland annat gjort lektionsbesök, tagit del av lärarnas analyser av verksamheten samt haft möten med elevhälsan för att skapa sig en bild av hur verksamheten bedrivs. I kvalitetsarbetet framgår även att man följer upp och analyserar resultaten kring arbetet med trygghet och studiero. I dessa analyser tas även upp hur de arbetat för att bidra till ökad trygghet och studiero vilket i vissa fall tangerar det värdegrundsarbete som bedrivs i undervisningen. Enligt lärarna finns det "förväntansdokument" som beskriver hur lärarna förväntas använda sig av värdegrunden i undervisningen, och att rektor på detta sätt kan ta del av hur de gör. Rektorn har ännu inte hunnit följa upp hur värdegrundsarbetet genomförs men säger att de har temadagar då de arbetar med frågorna. Det systematiska kvalitetsarbetet fokuserar på måluppfyllelse och följer upp andelen elever som inte når kunskapskraven. Även den resursfördelning rektor gör utgår från detta. Enligt rektorn är det elevens behov som står i fokus när resurserna ska fördelas.

Granskningen visar även att det finns en funktionell och tydlig organisation på skolenheten som bidrar till utveckling av verksamheten, men det saknas rutiner för introduktion av nyanställda och obehöriga lärare. Skolenheten är organiserad på ett sätt som bidrar till att utveckla verksamheten med fokus på kunskapsutvecklingen och värdegrundsuppdraget. I det material som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen har rektorn beskrivit hur mötesstrukturen på skolenheten är uppbyggd och vilka olika typer av möten som är schemalagda. Genom mötesstrukturen ges olika professioner möjlighet att samverka. Organisationen tydliggör att lärarna ska samplanera kontinuerligt eftersom det finns mötestid avsatt för det. Vid EHM-möten, där elevhälsans professioner träffar undervisande lärare för att lyfta enskilda elevärenden. Det sker ett kollegialt samarbete utifrån de behov som identifierats och uppmärksammas på skolenheten. Lärarna har arbetat med sitt digitala

dokumentationssystem och deltagit i en kommunövergripande utbildning kring Bedömning för lärande och på enheten fortsatt att arbeta med bedömning. Lärarna har arbetat med att ta fram "den röda tråden" för att det ska vara tydligt vilka arbetsområden och vad eleverna ska ha lärt sig i respektive årskurs. Att mötesstrukturen är tydlig bekräftas av både elevhälsa och lärare. Lärarna och rektorn uttrycker dock att inte alla roller är lika tydliga, och att "alla gör allt". Ett exempel på det är att hela arbetslaget tar hand om nyanställda lärare eftersom det enligt rektorn saknas en rutin för hur man ska göra det. De erfarna lärarna stöttar den nyanställda läraren men det finns inte uttalat att någon speciell lärare har ett mentorsansvar och enligt lärarna så saknas struktur, rutin och avsatt tid för mentorskapet. Både lärarna och rektorn är överens om att de behöver skapa en rutin för att tydliggöra hur arbetet ska gå till.

Granskningen visar vidare att det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete och en systematisk uppföljning av hur jämställdhetsperspektivet genomsyrar verksamheten på skolenheten för att ge flickor och pojkar lika förutsättningar att lära och utvecklas. Lärarna säger att de diskuterar jämställdhet och även deltagit vid en föreläsning som varit gemensam för kommunen kring jämställdhet. Det finns enligt lärarna ingen skillnad gällande betygen eller i övrigt, men hur det ser ut gällande andra resultat såsom incidentrapporter och åtgärdsprogram finns det ingen sammanställning av. Enligt rektorn finns dock en skillnad i betygen och även en skillnad gällande antalet åtgärdsprogram mellan pojkar och flickor. Eftersom rektorn endast innehaft uppdraget under en dryg månad vid tiden för granskningen, så har rektorn inte hunnit bilda sig en uppfattning om hur jämställdhetsarbetet genomsyrar undervisningen. Lärarna säger att de utgår från individen och inte utifrån individens könstillhörighet. Lärarna har i något fall uppmärksammat jämställdhetsperspektivet när de går igenom de läromedel som används och någon lärare beaktar det vid val av högläsningsbok, men det sker inte systematiskt utan utifrån den enskilda lärarens förutsättningar och erfarenheter och på lärares eget initiativ. Enligt elevhälsan så har man inte gjort någon kartläggning av elevernas förutsättningar att ta till sig den undervisning som bedrivs i klassrummen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor arbetar för att skapa sig en nulägesbild av hur elevers förutsättningar att tillägna sig undervisningen oberoende av könstillhörighet, samt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete för att kunna säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det inte bedrivs något strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten och att eventuella skillnader i förutsättningar mellan könen inte följs upp.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevers lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt.

När ett arbete är strategiskt handlar det om att se helheten och om att förstå hur arbetet ska leda till ett resultat på lång sikt. Det handlar om att ha en långsiktig plan där personal ska få hjälp att ta ut kompassriktningen för olika val som de behöver göra. Det behöver finnas en medvetenhet bland både personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan. Det kan handla om att de krav och förväntningar som ställs på eleverna bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan behöver ha strategier som följs upp och omprövas för att på ett effektivt sätt motverka traditionella könsmönster.

Det kan exempelvis handla om att ha utformat gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Rektor behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Varje lärare ska särskilt verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. För att det ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär. Utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer måste systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmönster kan uppmärksammas. Det kan handla om att analysera anmälningar om kränkande behandling, utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen eller könsmönster som synliggörs genom elevhälsans arbete. Även kunskapsresultat för pojkar och flickor fördelat på olika årskurser och hur elever svarar på enkäter kan ge insyn i jämställdhetsarbetet på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar att ett arbete inleds i syfte att säkerställa att alla elever oavsett kön ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att elevernas möjlighet att nå läroplanens mål främjas av undervisningen. Det sker genom att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att hjälpa de elever som behöver hjälp, tydliggöra hur och varför uppgifter ska göras och att undervisningen som bedrivs är anpassad till elevgruppen. Strukturen för lektionerna är tydlig för eleverna men det saknas ofta en sammanfattande avslutning med återkoppling till lektionens syfte och lektionsinnehåll. Lärarna stimulerar och utmanar eleverna utifrån individens förutsättningar genom att anpassa material och uppgifter och stöttar eleverna i lärandet genom att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet. Eleverna görs till viss del delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande genom att lärarna skapar ett tillåtande klimat där elever vågar testa inför andra utan rädsla att göra fel. Lärarna fördelar ordet i klassrummen för att inkludera alla elever och ger dem flera strategier och verktyg för att utveckla sitt lärande. Eleverna är dock inte säkra på hur deras åsikter och erfarenheter tas tillvara vid planeringen av undervisningen, även om de till viss del är delaktiga i att utvärdera den.

Granskningen visar att lärarna stimulerar och utmanar eleverna utifrån individens förutsättningar. Lärarna stöttar eleverna i lärandet genom att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet. När elever ska skriva på tavlan så finns läraren där och hjälper till om det behövs. Enligt eleverna säger lärarna att man lär sig av att göra fel, och att man är i skolan för att lära sig vilket gör att eleverna vågar testa att lösa uppgifter inför andra utan att vara säkra på hur det ska göras. Lärarna "lurar" eleverna att testa lite till, även när de gett upp, så att när eleverna sedan lyckas inser de att de faktiskt kunde lösa även den uppgiften. Lärarna skapar motivation hos eleverna genom att vara entusiastiska inför ett arbetsområde och eleverna i lågstadiet bekräftar det genom att berätta om lärare som säger att ett ämnesområde är det roligaste de

faktiskt vet och att det ska bli jättekul att arbeta med det. Eleverna har dock svårt att uttrycka vad det är lärarna gör för att eleverna ska engageras i uppgiften, men elever på mellanstadiet uttrycker att de kan titta på film och nämner några uppgifter från SO-undervisningen som de tycker är extra roliga att arbeta med. Material och uppgifter anpassas utifrån elevernas olika förutsättningar genom till exempel förenklade texter, mer eller mindre material, läroböcker med olika svårighetsgrad eller att elever med behov av större utmaningar får läsa ämnet med en högre årskurs.

Granskningen visar även att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd och till viss del är målfokuserad. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna oftast skriver upp vilka uppgifter som eleverna ska arbeta med under lektionen och muntligt ger eleverna instruktioner. Några lärare förklarar syftet med arbetsuppgifterna och ämnesområdet under lektionens gång för att tydliggöra för eleverna varför de ska arbeta med de olika momenten. Flera av de lektioner som Skolinspektionen observerar avslutas utan att det sker någon återkoppling till lektionsinnehållet eller sammanfattning av det viktigaste ämnesinnehållet och eleverna bekräftar att det är så det vanligen går till. Enligt lärarna så återkopplar de till lektionsinnehållet i slutet av veckan när eleverna utvärderar veckans arbete. Vid lektionsobservationerna framgår även att lärarnas genomgångar är anpassade till den elevgrupp som de undervisar och uppgifterna är varierade vilket gör att eleverna fokuserar på sina arbetsuppgifter under hela lektionstiden. Det finns lärare som använder och ger eleverna visuella eller taktila intryck som ett komplement till den auditiva genomgången för att illustrera och tydliggöra för eleverna vad det de ska lära sig och underlätta för förståelsen, medan andra lärare till största delen kommunicerar muntligt. Gruppernas storlekar varierar mellan 7 och 19 elever vid Skolinspektionens observationer vilket gör att lärarna hinner hjälpa de elever som vill ha hjälp och i någon klass har eleverna ämneskompisar som de kan fråga om de behöver hjälp med en uppgift, vilket bidrar till att det finns ett aktivt lärarstöd.

Granskningen visar vidare att eleverna till viss del görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. När eleverna ska svara på en fråga vid Skolinspektionens lektionsobservationer fördelar lärarna ordet på ett medvetet sätt. Vid något tillfälle använder läraren namnpinnar och låter slumpen avgöra vem som ska svara, och i något klassrum växlar läraren mellan att ge ordet till elever som räcker upp handen och till de som inte gör det. I något klassrum så tydliggör läraren elevens ansvar för lärandet genom att förklara konsekvenser av olika val som eleven kan välja mellan. Läraren ger även eleverna exempel på metoder som de kan använda sig av när de tränar för att utveckla en förmåga. Eleverna ombeds också att fundera över varför de ska göra en viss uppgift och läraren ger därmed eleverna både motiv till varför de ska utföra uppgiften och möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande. Lärare ger eleverna

strategier för hur de kan arbeta och visar på flera sätt att lösa samma uppgift. Eleverna på lågstadiet uttrycker att de inte är säkra på om det är läraren eller läromedlet som bestämmer hur de ska arbeta med ett arbetsområde, men att de inte fått vara med och bestämma hur de ska arbeta. Eleverna på mellanstadiet ger exempel på att de fått vara med och planera i ett ämne men kan inte dra sig till minnes att de gjort det i andra ämnen. Däremot får eleverna på mellanstadiet utvärdera veckans arbete och eleverna på lågstadiet utvärderar sina arbetsområden i samband med att de avslutas. Eleverna är dock inte säkra på om deras åsikter tas tillvara och påverkar utformningen av nya arbetsuppgifter eller arbetsområden.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att lärare tillsammans med rektorn på Ryrsjöskolan behöver utveckla verktyg och arbetssätt för att göra eleverna mer delaktiga i planering av undervisningen för att på så sätt öka elevernas delaktighet och medvetandegöra eleverna om sitt inflytande över undervisningen.

Enligt läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt i alla ämnen. Det handlar om i vilken utsträckning lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Eftersom inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna, räcker det inte med att läraren själv planerar undervisningen, med hänsyn tagen till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Detta kan ses som ett indirekt elevinflytande, men för att inflytandet ska vara äkta behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner. Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme i undervisningen för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis ett utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive

ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur de ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna få resonera kring, i syfte att de successivt ska kunna ta ökat eget ansvar.

Granskningen av Ryrjöskolan visar även att det ofta saknas en sammanfattande avslutning med återkoppling till lektionens syfte och lektionsinnehåll. Genom att i slutet av lektionen sammanfatta och återknyta till syftet ges eleverna ytterligare en möjlighet att befästa sina kunskaper och möjlighet att reflektera över sitt lärande. Det skapas även en möjlighet att utvärdera lektionen och synliggöra elevernas delaktighet i planeringen för att medvetandegöra eleverna om sitt inflytande över undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att ett arbete inleds för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen i syfte att höja undervisningens kvalitet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns gemensamma strategier och förhållningssätt vilka bidrar till att utbildningen präglas av trygghet och studiero. Det framkommer dock att det inte är studiero på alla lektioner och att enkätresultat visar att en relativt stor andel av de yngre eleverna inte upplever att de är trygga på skolan. Skolan arbetar för att skapa ett tryggt klimat genom att på rasterna erbjuda eleverna att delta i organiserade aktiviteter. Dessutom är en av skolans regler som eleverna refererar till "att alla elever får vara med och leka", vilken de följer. Det finns gemensamma regler för skolan som eleverna känner till eftersom de arbetar med dem varje skolstart. De använder sig även av ett faddersystem så att de äldre och yngre eleverna ska lära känna varandra och vara trygga med varandra. Eleverna är också trygga med att vuxna agerar när något händer vilket gör att eleverna också berättar om något inträffar. Lärarna diskuterar hur de skapar studiero på arbetslagsmöten och de pratar även med eleverna om det. Det finns regler för de

områden på skolan som är gemensamma, till exempel så ska det vara tyst i matsalen de första fem minuterna som eleverna äter. Skolinspektionen rekommenderar dock att man fortsätter med det gemensamma arbetet för att skapa trygghet och studiero utifrån vad enkätresultaten visar och elevernas upplevelse av att studieron brister och att elever inte lyssnar på lärares tillsägelser.

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan och personal på skolan har ett gemensamt förhållningssätt. På rasterna förekommer det organiserade rastaktiviteter och det finns rastvakter ute som eleverna vänder sig till om något skulle inträffa. Alla elever får vara med och leka, enligt eleverna, som även säger att det är en av de gemensamma regler som finns på skolan. De gemensamma trivselreglerna, som eleverna förvisso inte varit med och tagit fram, kan de ändå vara med att påverka genom att de får komma med förslag på ändringar. Reglerna har även diskuterats med föräldrarna och enligt rektorn bygger konsekvenserna, som är kopplade till reglerna, på skollagen. I skolan arbetar de med reglerna under första veckan efter sommarlovet, och till exempel fick eleverna i en av årskurserna dramatisera reglerna. De pratar även om hur man kan känna sig om någon bryter mot reglerna. På skolan genomförs aktiviteter då eleverna blandas över årskurserna för att eleverna ska vara trygga med varandra oavsett ålder och de arbetar med ett faddersystem där äldre elever blir faddrar till de yngre.

Eleverna är överens om att lärarna tar upp och reder ut incidenter direkt när de inträffat. Enligt eleverna får man vara som man vill på skolan, och till exempel ha vilka kläder som man vill utan att någon kommenterar det. Däremot uttrycker de att det finns elever som säger nedsättande kommentarer och kan retas, och enligt eleverna ser inte lärarna allt som händer. Vuxna följer elever som kan känna sig otrygga genom korridorer och till matsalen för att få även dessa elever att känna sig trygga. Genom trygghetsvandringar och enkäter följs elevernas upplevelse av tryggheten upp, dels genom Skolinspektionens enkät, dels genom Göteborgsregionens enkät och dessutom ansvarar kuratorn för ytterligare en enkät som årligen görs i alla årskurser. Resultaten från den enkät som skolan själva genomförde under höstterminen 2018, för elever i årskurs 1-3, visar att 14 procent av eleverna inte känner sig trygga och en nästan lika stor andel känner sig otrygga ibland. Hälften av de elever som svarar på enkäten uttrycker att de har utsatts för kränkningar på skolan och 25 procent upplever att de blivit utsatta för diskriminering. Det ställs även frågor om tryggheten på nätet i enkäten och lärarna tar upp frågan på föräldramöten och med eleverna. Skolbibliotekarien har planerat att prata om nät-etik med eleverna. Det finns dock inget samlat arbete för att skapa ett tillåtande klimat och en acceptans för olikheter, enligt elevhälsan på skolenheten, utan det genomförs självständigt av lärarna i de olika

klasserna. Enligt rektorn så är alla elever "allas elever" men konstaterar att synsättet ibland kan skilja sig åt i personalgruppen.

Granskningen visar vidare att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero även om det inte alltid är studiero på alla lektioner. Alla klasser har fasta placeringar i klassrummen och fasta busskompisar för att ingen ska känna sig ensam på bussresan till en annan skola där vissa lektioner genomförs. Däremot kan det vara stökigt på bussen trots att det finns en fritidspedagog med på resan. Det framkommer även att det kan vara bristande arbetsro på vissa lektioner, i vissa ämnen. Enligt eleverna kan den bristande arbetsron bero på att de inte vet vad de ska göra, eller på att elever inte lyssnar när lärare säger till. Enligt rektorn finns det en samsyn på skolenheten kring studiero eftersom lärarna ofta diskuterar frågan på sina arbetslagsmöten, men det finns ett fortsatt behov av att diskutera strategier för att skapa och bibehålla studiero för att underlätta för enskilda elever. I flera klasser använder sig elever och lärare av en "hjälplista" där elever som vill ha hjälp av läraren skriver upp sina namn, istället för att sitta och räcka upp handen. Under tiden som elever väntar på att få hjälp fortsätter de med andra uppgifter istället, så att arbetet flyter på. Flera av lärarna använder sig av tecken för att signalera att det ska vara tyst som eleverna känner till och respekterar. Enligt rektorn involveras eleverna i årskurserna 1-3 i arbetet med att skapa studiero genom att lärarna diskuterar till exempel placering och användning av skärmar med eleverna. Det finns även en överenskommelse som gäller för alla klasser, i syfte att skapa en lugn miljö i matsalen, att det ska vara tyst under de första fem minuterna som eleverna äter.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna ges förutsättningar att i stor utsträckning arbeta med sambedömning för att säkerställa att en likvärdig bedömning sker, även om det varierar mellan stadierna i vilken utsträckning det görs. Det genomförs sambedömning av nationella prov inom

kommunen vilket lärare från skolenheten deltar vid, och lärarna på skolenheten sambedömer kontinuerligt elevuppgifter även om det finns en variation i vilken utsträckning det görs. Det finns skillnader mellan betyg och resultat på nationella prov och skillnader mellan årskurser som Skolinspektionen uppmärksammat men rektorn, som är ny på skolenheten, har inte hunnit analysera eller uppmärksamma detta eller om det finns andra skillnader i den bedömning som görs. Rektorn har inte heller haft diskussioner med lärare kring eventuella avvikelser i bedömningen vilket inte heller tidigare rektorer haft.

Av granskningen framgår att det sker en sambedömning av nationella prov i kommunen och att även lärarna sambedömer de nationella proven på skolenheten. Lärare på mellanstadiet samarbetar och sambedömer även i andra ämnen kontinuerligt eftersom de ansvarar för undervisningen tillsammans. Lärare som undervisar på lågstadiet som ansvarar för varsin årskurs, sambedömer i lägre utsträckning, men gör det vid behov. Lärarna har diskuterat hur man skriver omdömen för att de ska vara likvärdiga inom kommunen och i kommunen finns matriser som används vid bedömning som ska skapa en större samstämmighet i den bedömning som sker. Lärarna på mellanstadiet skapar egna bedömningsmatriser utifrån det arbetsområde som de arbetar med. Eleverna får visa sina kunskaper på olika sätt vilket finns dokumenterat i de pedagogiska planeringarna som publiceras på den digitala lärplattform som används. De pedagogiska planeringarna finns därmed tillgängliga för rektorn som tar del av dessa.

Granskningen visar vidare att rektorn inte har genomfört några analyser av skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och årskurser, eller mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Enligt den nationella statistiken så skiljer sig resultaten på nationella prov och betyg för årskurs 6 i matematik och svenska läsåret 2016/17 medan resultaten i engelska ligger på ungefär samma nivå. Detta har inte lärarna, rektorn eller elevhälsan uppmärksammat eller diskuterat. De har heller inte uppmärksammat och diskuterat att resultat på nationella prov i årskurs 3 skiljer sig mellan läsår, då måluppfyllelsen var 100 procent på alla delprov 2017/18 medan resultaten på delproven varierade mellan 62 och 100 procent läsåret 2017/16. Lärarna genomför samma screeningar och prov från år till år men de har inte gjort någon jämförelse av resultaten mellan årskurserna. Enligt rektorn är måluppfyllelsen 100 procent men i de fall som enskilda elever inte når kunskapskraven handlar det om konkreta mätbara saker som inte uppnåtts, såsom kunskapskravet i simning i idrott och hälsa, och läsförståelse i svenska. Detta föranleder enligt rektorn att de behöver titta på vad som bedöms så att det inte finns en skillnad i det eller vad bedömningen grundar sig på. Rektorn har inte genomfört diskussioner med lärare utifrån dessa analyser och därför saknas det en tydlig analys med tydliga förklaringar till de

avvikelser som finns. Eftersom rektorn är ny på skolenheten så har rektorn ännu inte hunnit analysera och uppmärksamma om det finns skillnader i bedömning eller betygssättning mellan lärare. Rektorn har därför inte heller diskuterat avvikelser som eventuellt finns mellan ämnen, årskurser eller lärare med lärare och elevhälsa på skolenheten, vilket inte heller tidigare rektorer gjort.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i den bedömning som görs i syfte att verka för att en likvärdig bedömning sker.

Skolinspektionens granskning visar att det inte sker någon uppföljning eller analys av den bedömning som genomförs vid skolenheten.

Lärarna ska enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen, samt informera rektorn. Hos rektorn ligger ett ansvar för att de bedömningar som görs av elevernas kunskapsutveckling och resultat är likvärdiga, det vill säga att elevernas kunskapsutveckling är bedömd på samma grunder och att bedömningen utgår från kunskapskraven. För att veta det behöver rektorn analysera bedömningarna utifrån skillnader och variationer mellan årskurser och klasser, i förhållande till nationella prov i årskurser där dessa genomförs, och diskutera dessa med lärare. Enligt Skolverkets stödmaterial för bedömning ska kvalitetssäkringen ske, inte bara i relation till de nationella styrdokumenterna utan också mellan lärarna på skolan.

Det är viktigt att det på skolenheten finns rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg ur olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt, och att de nationella proven särskilt har beaktats. Om det kommer fram att det finns avvikelser mellan betyg och provbetyg är det av stor vikt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Sammantaget har rektorn ett ansvar för att detta analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumenterna, eller utifrån att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt. Utifrån vad analysen visar behöver sedan rektorn sätta in och genomföra förbättringsinsatser. Dessa åtgärder ska ta sikte på att höja bedömningarnas och betygssättningens kvalitet. Syftet är att utjämna skillnader inom skolan mellan lärare, ämnen och årskurser. Det är här av yttersta vikt att rektor för samtal med lärarna om det som identifierats, och att de tillsammans tänker kring hur de kan förändra sitt arbetssätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas bedömning och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv för att kunna säkerställa att det sker en rättvis bedömning och betygssättning av god kvalitet. Detta arbete kan exempelvis omfatta jämförelser av skillnader i bedömningar eller betyg i olika ämnen och årskurser samt jämförelser av resultaten på nationella ämnesprov och betyg. I arbetet behöver rektorn diskutera resultatet av analysen med lärarna.

På Skolinspektionens vägnar

X Bo Jersenius

Beslutsfattare
Signerat av: Bo Jersenius

X Maria Larsson

Föredragande / Utredare
Signerat av: Maria Larsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Ann-Kristin Hammersberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 5 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 10 och 12 september 2019. Besöket genomfördes av Maria Larsson och Ann-Kristin Hammersberg.

Ryrsjöskolan ligger i Lilla Edet, i samhället Göta. På skolenheten bedrivs utbildning i förskoleklass och i årskurserna 1-6. Vid tiden för Skolinspektionens granskning finns 93 elever i årskurserna 1-6. Skolenheten leds av en rektor som haft uppdraget sedan den 1 augusti 2019.

Enligt huvudmannens redovisade uppgifter var andelen pojkar i årskurs 1 som nått de nationella kunskapskraven i läsförståelse 92 procent. Motsvarande andel flickor i samma årskurs samma läsår var 100 procent.

Enligt nationell statistik nådde 100 procent av eleverna på Ryrsjöskolan kravnivån på samtliga delprov av de nationella proven i årskurs 3 under läsåret 2017/18. Andelen elever som nådde kunskapskraven, i samma årskurs, samma läsår, var 100 procent i ämnena matematik, naturorienterande ämnen och i samhällsorienterande ämnen. I ämnet svenska var det 83 procent av flickorna och av pojkarna var det 50 procent som uppnådde kunskapskraven.

Enligt nationell statistik saknas redovisade resultat för de nationella proven i årskurs 6 läsåret 2017/18 på grund av att uppgiften baseras på färre än tio elever. Enligt huvudmannens redovisade uppgifter så var andelen elever som uppnådde kunskapskraven i årskurs 6, under läsåret 2018/19, 100 procent i samtliga ämnen förutom idrott och hälsa där andelen pojkar som uppnådde kunskapskraven var 80 procent.

Enligt Skolinspektionens enkät som genomfördes under vårterminen 2017 med elever som då gick i årskurs 5 så värderade eleverna på Ryrsjöskolan påståenden om studiero och trygghet på samma nivå som genomsnittet av de elever i riket som besvarat enkäten vid samma tidpunkt.